

[Grothe Philip.]

tere. Men vi står over for en række forskellige ubehagelige realiteter, som kræver, at gamle vurderinger må tages op til ny prøvning. Jeg tænker hermed på borgernes reaktioner på de stigende skatter. Samtidig med at vi ser, at der fra alle sider stilles større krav til det offentlige om flere faciliteter og større støtte, synes man åbenbart i stigende grad at reagere imod et øget skattetryk. Det sker på forskellig måde. Det er ikke ukendt, at en del af denne reaktion viser sig i genindførelse af en vis naturaløkonomi, bl. a. ved at ydelse udbyttes mod genydelse og således går uden om skattesystemet, noget, der jo ikke ligefrem bidrager til en retfærdig og ligelig skattebyrde.

Vi ser også reaktionen hos skatteborgerne i form af svigtende privat opsparing i de senere år. Det er en uheldig udvikling i en tid, hvor vi netop har brug for øget opsparing for at kunne investere mere. Vi kan nu se, at der er en tydelig sammenhæng mellem skattetryk og privat opsparing. Jeg husker, at også hr. Lysholt Hansen har været inde på denne problematik ved tidligere finanslovdebatter. Problemet kan derfor ikke løses ved at lade staten via sit kasseoverskud overtage opsparingen i samfundet, for hvis et større kasseoverskud kun kan gennemføres ved højere skatter og de højere skatter nedsætter den private opsparing, så er vi jo lige vidt.

Høje skatter har også en tendens til at øge presset på lønningerne. Folk har nu i en årrække vænnet sig til, at de har stigende realindkomster. Efter kildeskattens indførelse har interessen koncentreret sig om de disponible indkomster, og de skal jo stige, synes man. Og så er de barske realiteter, at vi ikke på én gang kan fortsætte med den vækst i det offentliges udgifter, vi er inde i, og samtidig have mulighed for et øget privatforbrug.

I tidligere diskussioner har der været en vis tilbøjelighed til helt overvejende at hæfte sig ved de udgifter, der skyldes, at det offentlige lægger beslag på arbejdskraft og på varer. Det er rigtigt, at det offentliges beslaglæggelse af ressourcer er af stor betydning, fordi de samme ressourcer nu engang ikke kan bruges mere end ét sted, enten i den offentlige eller i den private sektor, og jo stærkere det offentlige går ind i billedet,

jo mindre bliver der tilbage til privatforbruget.

Men også overførselsudgifter, altså f. eks. pensioner, hvorved der føres købekraft fra én del af befolkningen over til en anden, må følges meget nøje. Det er jo nemlig ikke rigtigt, som det undertiden fremstilles, at overførselsudgifter bare er et spørgsmål om indkomstfordeling. Ja, det er det jo nok, men det er også i høj grad et spørgsmål om, hvor høje skatterne skal være, og skattetrykket influerer igen på borgernes interesse i at yde en ekstra arbejdsindsats, i at foretage privat opsparing, og endnu vigtigere måske: skatten influerer på lønpresset. Jeg tror, regeringen havde gjort klogt i at tage dette med i sine betragtninger, da den sidste år indførte nye principper for regulering af pensionerne, og da den var så gavmild med yderligere at udbygge de dagpengereformer, der var foreslået under VKR-regeringen.

Følger vi den linje, regeringen nu har lagt frem i budgetoverslagene, vil der blive en årligt vækst på 3½ pct. i den offentlige sektors forbrug af arbejdskraft og materialer. Dette er endda under den forudsætning, som vel nok kan vise sig at være vanskelig praktikabel, at væksten i de kommunale udgifter afdæmpes. Men selve denne vækst på 3½ pct. vil rejse store krav til resignation hos den erhvervsaktive befolkning.

Budgetredegerelsen siger kort og godt i kapitel V, side 30 og 31, at skal der blive en rimelig udskiftning og udbygning af erhvervenes produktionsapparat, må det private forbrug og boligbyggeriet ikke stige over 1 pct. om året, og der bliver næppe plads overhovedet for fremgang for de erhvervsaktive befolkningsgrupper, når pensionister og studerende skal have deres andel. Jeg tror, vi ofte her i salen vil komme tilbage til afsnittet øverst side 31. Det siges her:

„Denne ubehagelige kendsgerning kan også formuleres på den måde, at stort set al merindtægt, de erhvervsaktive tjener, skal afleveres i skatter, afgifter, kontingenter og bidrag til lønmodtagerfonde m. v.“

Forhåbentlig har alle, der er impliceret i de kommende overenskomstdrøftelser læst dette afsnit og gjort sig deres tanker herom. Men jeg har ikke fantasi til at forestille mig, at man i de erhvervsaktive grupper skulle være indstillet på at resignere helt og aldeles